

Ko sva bila gotova, sva bila oba vesela in zdelo se nama je, da sva napravila dobro delo.

Tako sem preživel ta dan, moj dnevnik pa je postal za par vrst bogatejši na vsebini. Pristrane zdrave!

Franc Bečan.

Rumunsko bojišče.

Položaj na rumunsko-sedmograškem bojišču je za nas ugoden. Rumuni se, ojačeni od Rusov, krčevito ustavljajo, pa se vendar morajo korakoma umikati. Naše čete so na južnem delu te fronte prodrle že do 30 km na rumunsko ozemlje. Premagale so velike ovire na prehodu čez dobrotrenjene obmejne prelaze in skalnato gorsko ozemlje ter stojijo sedaj že pred vodom v široko rumunsko nizino. Tudi pri Oršovi smo napredovali in so bili rumunski napadi severno od tega mesta odbiti. Na severovzhodnem delu sedmograške fronte smo vrgli Rumune in Ruse že skoro na cel: črti iz Sedmograškega. Pri potoku Bistričiori (v Karpatih južno od Bukovine) so bili Rusi zadnje dni preteklega tedna celo občutno tepeni. Naša bojna črta proti Rumunom je danes dolga okrog 550 km.

Ob Donavi so naši monitorji pri Jurjevem nasproti Ruščuka odvzeli Rumunom sedem dobroobloženih ladij.

V Dobruči je sovražnik poskušal z ofenzivo, katera pa najbrž ni imela kakih posebnih uspehov.

Naši uspehi proti Rumunom.

Dne 9. novembra so naše čete na obeh straneh doline Alute (južno od prelaza Črna veža) in jugozahodno od Predeale vrgle sovražnika iz njegovih postojank in vjele blizu 200 mož ter uplenile 4 strojne puške. Dne 10. novembra so naši zahodno od Fredealske doline z naskokom vzeli 6 rumunskih postojank in vjele 360 mož ter uplenili 2 strojni puški. Naslednji dan smo sovražniku v dolini Alute zopet iztrgali nekaj postojank ter smo pri Oršovi in južno od prelaza Szurduk pridobili na prostoru. Z naskokom smo zavzeli zahodno od ceste iz Predeale v Sinajo več utrjenih rumunskih postojank in uplenili 7 topov ter vjele 1000 mož. Dne 12. novembra smo severozahodno od Kampolunga vrgli Rumune iz žilavo brunjenega kraja Kandest.

Pri Oršovi so Rumuni že začetkom rumunskega vpada prodrli na zahodni breg reke Črne. A te dni pa so naše vrle čete vrgle Rumune z zahodnega na vzhodni breg reke Črne. Tukaj torej še držijo Rumuni v svojih rokah majhen del ogrske ozemlje.

V Jurjevskem gorovju smo dne 10. novembra prekoračili severno Hollo-dolino in obmejni potok Bistričiori. Severno od tega potoka so naši v Tölgyes gorovju zavzeli goro Bitca-Arsurilor. Severozahodno od prelaza Oito (severozahodno od mesta Kezdiva-zarhely) so Rumuni naše postojanke osemkrat napadli, a so bili vsakokrat odbiti. Rusi in Rumuni se sicer trudijo, da bi izablieno ozemlje na tej fronti zopet pridobili, a njih trud je zaman.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču so bili v Karpatih, ob Narajovki in na severu pri Baranovičih od časa do časa večji boji, zadnje dni pa vlada skoro na celi črti od Galicije do morja večinoma mir. Rusi se na teh bojiščih največ omejujejo na obrambo, ker nameravajo svoje rezerve porabiti drugod, posebno v pomoč Rumunom. Posrečilo se je, da smo Rusom odvzeli nekatere postojanke ter smo jih potisnili nazaj. V Karpatih smo pri Dornivatri in južno od tam (ob reki Bistričiori) potisnili Ruse več kilometrov nazaj. Ob Narajovki polagoma prodiramo dalje proti vzhodu. Pri Baranovičih smo odbili vse ruske napade in razširili svojo posest. Ruska poročila tudi naglašajo, da naši prav močno obstreljujejo s težkimi topovi ruske postojanke pri Stanislavu in Haliču. Svienski listi poročajo, da Rusi dan za dnevom pošiljajo močne čete na rumunsko bojišče.

Poveljnika na vzhodu.

Prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef je zadnji čas prevzel vrhovno poveljstvo nad vsemi našimi četami, ki stojijo od Oršove do vzhodja galiskih Karpatov. Ostali fronti, to je od Karpatov do morja, poveljuje bavarski princ Leopold.

Macedonsko bojišče.

Bitka za Bitolj postaja dan za dnevom srditejša. Srbi in Francozi napadajo bolgarske postojanke na črti vzhodno od železnice Bitolj-Florina-koleno reke Črne z izredno ljutostjo. Srbi so se na južnovzhodni strani Bitolja polastili vasi Polog in glavne-ga dela gore Čake (severno od Črne). Krog Bitolja je

napet močen lok srbsko-francoskih čet. Del francoskih čet se trudi, da bi prišel Bolgarom severno od jezera Prespa za hrbet in bi tako napadel Bitolj tudi od zahodne strani. Bolgari se dobro branjajo in so dobili zadnje dni iz severa večjih ojačenj. Tudi o Vardaru, Stribi in Egejskem morju se vršijo artilerijski in manjši infanterijski boji.

Francosko bojišče.

Francozi in Angleži ne odjenjajo, temveč z nezmanjšano žilavostjo zasledujejo svoj cilj. Sovražnik pridobiva sicer polagoma toda stalno na ozemlju ter je zopet zasedel nekaj porušenihi vasi. Kakor se je Francozom posrečilo Nemce pregnati z južnega brega reke Somme in njenega kanala, tako se Angleži trudijo, Nemce pregnati južno od reke Ancre. V združnem boju ob obeh straneh te reke so Angleži uporabljali kanone največjega kalibra, baje kalibra 30 centimetrov. Odvzeli so Nemcem nekatere vasi in zjeli, kakor poroča angleško uradno poročilo, 3000 vojakov. Pri Verdunu ni pomembnega.

Tedenske novice.

Naš prestolonaslednik imenovan za generalnega polkovnika. Cesar je imenoval našega prestolonaslednika generala konjenice nadvojvoda Karla Franc Jožefa za generalnega polkovnika avstrijske armade in za velikega admirala naše vojne mornarice.

Imendan rajne cesarice Elizabete. Ker pade leto imendan naše rajne cesarice Elizabete na nedeljo, dne 19. t. m., je naučna uprava določila, da je ali dan poprej, to je dne 18. t. m., ali dan pozneje, t. j. dne 20. t. m. Šole prosti dan.

Novi avstrijski generalni polkovniki. Cesar je imenoval za generalne polkovnike: Nadvojvoda Jožefa, Karola barona Kirchbach in Samuela barona Hazai.

Duhovniške vesti. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Ivan Vogninec iz Braslovca v Gornjigrad, Jakob Bohak iz Gornjegograda v Braslovce, Jakob Sajovic iz St. Ruperta nad Laškim v Ormož, Karol Malajner iz Trbovelj v Zetale, Jožef Petrovič iz Šostanja v Trbovlje, Franc Slana iz Ormoža v St. Rupert nad Laškim, Jožef Krajnc iz Zetale k Sv. Barbari v Halozah, Ivan Baznik iz Sv. Barbare v Halozah v St. Ilj pod Turjakom, Martin Kozar iz St. Ilja pod Turjakom v Loko pri Zidanem Mostu. Č. g. Ivan Slavič, dosedaj kaplan v Loki, je zavolje bolezni dobil začasni dopust.

Duhovnik žrtve svojega poklica. Pater Metod Merka iz reda karmelitov je opravljal dušnopastirsko službo v taboru za galiske begunce v Gleisdorfu na Srednjem Stajerskem. Ko se je vrnil v Gradec, ga je napadla mrzlota. Spravili so ga v bolnišnico, kjer so dognali, da je zbolel na pegastem legarju, ki si ga je nakopal med begunci v Gleisdorfu. Zdravnikom se ni posrečilo mu rešiti življenja; za dušno pastirstvo vneti redovnik je kot žrtev svojega poklica umrl dne 8. nov.

„Nedeljski evangelij.“ Kakor slišimo, je knjiga „Nedeljski evangelij“ s kratko naobrambo zlasti v korist krščanskim vojakom, že popolnoma pošla. Kadar se izda druga izdaja, bomo poročali.

Novice od ogrskih Slovencev. „Novine“ poročajo: Zupan z Tišine nam glasi, da se je njemu tožila Vučko Marija, 85 let stara sirota mati z Lipo-vec, ka jo je čeca pregnala z domi i si more z koldivanjom krüh iskati. Pri tom žalostnom krüh se je pa namerila na takše hiše, ka so dveri pred njo zaprli i je mogla na pokopališči na mrtvečem stoleci spati. Zelemo znati od onih, šterih se tičejo te reči, če je istinska ta zgodba, ali samo izmišljena. — Belotinska veselica držana v grofovskem malom gradi je 2380 k. 30 fil. dobička prinesla Rdečemi križi. Veselice so se vdeležile grofovske družine naše okrogline. — Okradnoli so v D. Lendavi g. Grašanovič Ottona, notariuša. Tat je skoz okna prišol v hišo, štero je odprlo bilo zavolo zračenja hiše i odneso ž njie 4 pari obuteli, 1 prstan i 1 riteküll. — Odskočilo je od vojske Berden Stefan, pešak 48. pp., rojen v Tilovcih leta 1880. Po svojem opravili je bil kovač.

Hujskanje „Soldatenzeitunge.“ Ze v dveh številkah hujška v Bolcanu na Tirolskem izhajajoča „Soldatenzeitung“ proti slovenskemu ljudstvu. Kate-rega sinovi so prelili že potoke krvi za cesarja in Avstrijo. Zaradi teh člankov je zavladalo med Slovenci vsepovsod veliko razburjenje, kajti sedaj pač ni čas za narodne hujskarije, ampak kako se bomo skupno obranili sovražnikov.

Kakor izvemo, je pisec teh člankov, ki kalijo na tako nevaren način javni mir, med Slovenci službujoči Interanski pastor. Zanimivo je, da je ta obrekovalec avstrijsko-mislečega slovenskega ljudstva tujec, rojen izven Avstrije. Mi opozarjamo državno in vojaško oblast na javnemu miru nevarno početje lista „Soldatenzeitung“.

Mladina v Gradcu. Graški listi se pritožujejo, da je tamošnja mladina zelo podivjala. Dne 10. nov. so zvečer ob 10. uri napadli neznani mladi pobalini v sredini graškega mesta neko gospo, jo bili s palcami, jo suvali in izmaknili denarnico. Taki dogodki so ponavljajo dan za dnevom.

Slovenski vojak na Rusko-Poljskem. Piše se nam: Ko potujem po svetu, vidim mnogo spominov te strašne vojske. Solze se vlijejo vsakemu, kdor vidi s. omine strašnega klanja v teh krajih. Jaz sem že sedaj več kot 9 mesecev tukaj in vidim, kako je tu. Rusko-poljski kmet nima ne polja in ne hiše, ki bi ne bila poškodovana. Ljudje se mi pritožujejo, kako strašno je bilo za časa bojev na Rusko-Poljskem, in kaj so strahov prestali. Poljaki pravijo: Vse smo prestali; samo naj ljubi Bog usliši naše prošnje in nam naj da konec te svetovne vojske. Ti ljudje vroče prosijo in molijo za mir. Poleg tega pa romajo od enega svetišča do drugega in prirejajo procesije. A tudi drugače živijo zelo pobožno; vsak teden imajo post v petek in soboto. Na Boga pa verujejo bolj kakor na vse posvetne reči. Ko bi bilo po celem svetu tako, bi bilo veselo in ne bilo bi vojne. Pozdrave vsem domačim, prijateljem in znancem! Jožef Kegi od Sv. Ane v Slov. gor.

Na zasneženih planinah. Piše se nam: Dragi mi „Slovenski Gospodar“! Mi se Te že v soboto veselimo, ko nas prideš obiskat v daljne hribe in nam doneseš mnogo novic. Tukaj nas je že mnogokrat obiskal sneg. Kolikokrat nas se bo, ne vemo. Zdravi še smo tukaj vsi. Srčne pozdrave pošiljamo slovenski alpinci iz tirolske bojne črte, Joško Zlatič od Sv. Urbana pri Ptuj, Marko Lapuh od Brežic, in Ivan Kranar iz Kranjskega.

Naši strelci. Iz bojnega polja se nam piše 6. novembra: Pozdrav iz bojnega polja od junakov, ki so se udeležili 8. in 9. laške ofenzive. Dosedaj smo še zdravi. Nam prav nič ne stori, četudi Lah še toliko strelja. Čeravno so nam ljudje pravili, da smo slabi in premradi, vendar se hrabro borimo. Le sedaj jih poglejte, kako se hrabro za domovino in cesarja vojskujejo. Poglejte jih, kako se prsa teh junakov blišči od hrabrostnih kolajn. Pozdravimo srčno vse domače! Desetnik Kač Fran iz Laškega trga, poddesetnik Regvart Ivan od Sv. Trojice v Halozah, pešci Jurij Centih od Sv. Ruperta pri Laškem trgu, Henrik Vertič od Sv. Trojice pri Ptuj, Franc Stare iz Laškega trga.

Pozdrav gorskih topničarjev. Vroče pozdrave pošiljajo slovenski fantje-gorski topničarji slovenskim fantom in dekletam: četovodja Albin Gračar, poddesetnik Kepe Anton, poddesetnik Dosedla Anton, topničarji: Jakob Zemljč, Franc Obrat, Franc Klaužar, Franc Gradišek in Martin Klemajer.

26. branijo Lahu pot v Tirole. Desetnik Fran Snuderl nam piše iz tirolskega bojišča: Čeravno se o 26ih malo čita in sliši, si cenjeni čitatelji „Slovenskega Gospodarja“ ne smemo misliti, da smo že vsi pomrli. Se živimo! Mi zvesto branimo, da nam polentar ne ude v Tirole. Iskrene pozdrave v imenu vseh slovenskih fantov domačega domobranskega pešpolka!

Pozdrav iz sneženih Alp. Dne 1. novembra se nam piše: Srčne pozdrave Tebi, „Slovenski Gospodar“, vsem Tvojim naročnikom in bralcem pošiljamo slovenski fantje in možje domačega pešpolka iz visokih, s snegom pokritih Alp, kjer stojimo kot skala na braniku za svojo lepo domovino. Desetnik Janez Šmon, Smihel Smihel nad Mozirjem; Jožef Sagadin, četovodja, Sesterže pri Majšpergu; Anton Oslak, desetnik iz Vitanja in Karol Mauc, desetnik iz Slov. Gradca.

Naši domobranci upajo na zmago. Naši domobranci nam pišejo: Srčne pozdrave pošiljamo vsem domačim prijateljem „Slovenskega Gospodarja.“ Nahajamo se skoraj že dve leti v prednjih postojankah. Poprej smo se borili proti Moskalom, v sedaj proti verolomnemu Lahu. Bog nam dal že skorajšen mir. Desetnik Franc Presker iz Rajhenburga, poddesetnik Florijan Voit od Sv. Križa, Jernej Kostomaj iz Trnovelj, Kozole Martin iz Koprivnice, Rumpler A. in Oton Klipstatter iz Maribora, vsi telefonisti pri 8. 26. stotniji. Upamo, da nas bo Bog še obvaroval ter nam dal srečen uspeh do zmage in enkrat srečno vrnitev.

Italijan ne pride gledat Trsta. Slovenski mladeniči nam pišejo izpred Gorice: Vsem čitateljem pošiljamo pozdrave iz peklenškega hruma soške fronte. Italijan zmirom poskuša predreti pri solnčni Gorici našo fronto. Mi slovenski fantje pa vam zatrjujemo, da ne pride polentar gledat Trsta. Slovenski možje in fantje pešpolka št. 87. 6. stotnije, Ivo Šepetauc, dijak-črnovojnik iz Bizelskega, četovodja Podgoršek Josip iz Gomilkega, in četovodja Martin Rothwein od St. Vida niže Ptuja.

Izmenjani invalidi. V vojaško bolnišnico v Litmerice na Češkem so pripeljali 300 izmenjanih invalidov iz Rusije. Med temi se nahajajo tudi sledeči: Karol Teržan in Janez Božičnik od 87. pp., Fr. Gorinšek in Janez Goršek od 26. domobranskega pp., ter pešca Franc Bratuš in Janez Kraut od 47. pp.

Oprostitev poljedelskega in gozdarskega oboja od vojaške službe. Vojno ministristvo je določilo, da so vsi tisti črnovojni, poljedelci ali gozdarji, ki so bili prvotno oproščeni do 30. nov. 1916, za sedaj oproščeni do 31. dec. 1916. Na prošnjo se jim sme to zadevna oprostitev podaljšati do 31. marca 1917.

Oddaja vojaških predmetov kot čepic itd. Stajersko cesarsko namestništvo razglasi: Ker se se najde med nevojaškim prebivalstvom, zlasti v krajih, kjer je bilo vojaštvo nastanjeno, mnogo vojaških reči, kakor čepice, bajonetov itd., se nevojaško prebivalstvo pozivlja, da odda te najdene ali drugače pridobljene vojaške predmete najpozneje do 20. nov. t. l. vojaški upravi.

Položaj pismonoša na deželi. Deželni pismonoša nam piše: Marsikdo zaviđa nas pismonoše, češ, dobro se vam godi, ko vam ni treba k vojakom. Dan za dnevom prehodite določeno okrožje in ko pride prvi dan v mesecu, pa vtaknete v žep lepe desetake. Kdor tako misli in govori o našem položaju, ta je ali slep ali pa hudoben. Ali veste, koliko plače ima ubogi deželni pismonoša? Celih 67 K na mesec. In od teh še mora odplačevati po več kron na mesec v bolniško blagajno, za pokojnino itd. Marsikateri mesec nam še niti 2 K ne ostane na dan. In od tega bi se naj plačevala hrana, obleka, obuvanje, stanovanje, preskrbela družina itd. Slišimo, da so se povišale plače častnikom, državnim uradnikom, orožnikom i. t. d. Vsi drugi dobijo večje plače in draginjske doklade, le na nas uboge pismonoše nihče ne zmislji. Pomislite samo, koliko si raztrgamo obleke in obuvale, ko moramo v dežju, blatu in snegu prehoditi hribe, gore in doline. Ko nam ne bi dobri ljudje sempatije dali kaj brezplačnih okrepčil, bi sploh ne mogli vstrajati pri tej dragini. Mogoče pa se le bo našel kdo, ki se bo za nas malo potegnil. — Pismonoša.

Grde navade. Žalostno za sedanji resni vojni čas je, da se najdejo na kmetih ljudje, ki nimajo sedaj nujnejših opravkov, nego da pišejo prazne ovadbe na oblasti, letajo od glavarstva do sodnije in orožnikov in vsako malenkost izrabljajo proti svojim neprijateljem in zahrbtnim mnogokrat celo proti svojim sosedom in prijateljem. Iz gotovega vira vemo, da imajo sedaj žandarji, okrajna glavarstva in sodnije mnogo opraviti samo vsled ovadb — ki so navadno brez podpisa — raznih zahrbtnoštev. Tako se je n. pr. zgodilo, da je nekdo naznanil ubogo vdovo, da ima na hlevu skrite velike množine žita. Cela truma ljudi, med katerimi so bili orožniki, vojaki, uradnik iz glavarstva in občinski možje, so prišli nekoga dne zgodaj zjutraj iskat „skrito“ žito. Premetali so vse seno in slamo, a našli niso ničesar. Nek brezvestni sosed je iz gole hudobije napisal ovadbo in napravil ženi toliko žalosti in uradnikom popolnoma nepotrebnih potov. Ljudje božji, spametujte se vendar! Tare nas itak dovolj vsakojakih težav, zakaj bi si še sami svoj položaj obteževali?

Železnica Konjice—Zreče se bode začela graditi najbrže še meseca novembra, če dobi podjetje dovoljno število vjetnikov in delavcev.

Gospodarske novice.

Urad za prehrano prebivalstva. Za prehrano avstrijskega prebivalstva je ustanovljen s sedežem na Dunaju poseben urad. Za predsednika tega urada je cesar imenoval nižje-avstrijskega deželnega finančnega ravnatelja Oskarja Koksteina. Na novo ustanovljeni urad za prehrano prebivalstva je podrejen ministrskemu predsedniku in je neodvisen od ostalih ministrstev. Z ustanovitvijo tega urada se neha delokrog notranjega ministrstva, poljedelskega in trgovskega ministrstva, kar se tiče preskrbe s hrano in krmil. V vodstvo tega urada boste se tudi poklicani dve drugi osebi kot podpredsednika. Naloga nanovo ustanovljenega urada bo: Izdajati odredbe in določila, kako izdelovati in porabljati živila, krmila in sirovine, kako živila in krmila zbirati, jih porazdeljevati, urejati uporabo istih, kakor tudi določevati cene. Nadalje bo imel tudi nalogo, da dožene množino zalog živil in krmil. K sodelovanju za dosego nalog tega urada se tudi lahko prisilijo občine. Dan, ob katerem bo začel posloovati nanovo ustanovljeni urad, bo določil ministrski predsednik. — Predsednik novega urada, Oskar Kokstein, je bil rojen leta 1860 v Varaždinu na Hrvaškem ter je deloval v finančni službi v Pragi, Črnovicah in od leta 1897 na Dunaju.

Oddaja žita. Od sedaj do dne 1. decembra se bode pustilo za osebo in leto 85 kg žita, od 1. dec. naprej 80 kg žita, od 15. dec. 75 kg žita, od 1. jan. naprej 70 kg žita. Kar pišemo, je zanesljivo res.

Javno vprašanje na mariborsko okrajno glavarstvo. Iz severnega dela mariborskega okraja se nam piše: Posestnikom severnega dela mariborskega okraja se je od okrajnega glavarstva določilo, da naj vozijo svoje žito v mlin g. Ehrlicha v Kanjiži. A ta mlin pa sedaj radi pomanjkanja bencina večinoma stoji. Torej nimamo mline. Nekateri so poskusili peljati svoje žito k Scherbaumu v Maribor, a tam se je reklo, da kmetškega žita ne sprejmejo v zmletje. Prosili smo, da bi smeli svoje borne zaloge žita zapeljati v bližnji mlin ob Muri. A dasiravno se je že sam cesarski namestnik izrazil, da nima nič proti temu, če bi se iz bližnjih občin ob Muri vozilo žito v

kak mlin ob Muri, vendar okrajno glavarstvo tega niso dovolili. Kam naj damo svoje žito v zmletje? Da bi ga peljali na pohorske mline, za to nam primanjkuje živine, primanjkuje nam pa tudi dragega časa. Vprašamo okrajno glavarstvo, zakaj se nam revnim, ubogim posestnikom niti take malenkosti, da bi smeli peljati svoje žito v bližnji mlin ob Muri, ne dovoli? Brez moke smo in brez kruha. — Nadalje vprašamo še: Zakaj se mora ravno v mariborskem okraju imeti tudi za phanje prosa uradno dovoljenje, ko tega v drugih glavarstvih, n. pr. v radgouskem, ni treba? (Opomba uredništva: Sploh nikjer! Za to ni nobenega cesarskega ukaza, niti ministerialne ali namestniške odredbe!) Vprašamo tudi: Kako to, da dobi nekateri vse sladkorne izkaznice, ki jim grede, drugim pa se jih od osebe, ki jih deli, vrže samo le nekaj? Zahtevamo za vse jednake pravice! — Več posestnikov iz severnega dela mariborskega okraja.

Moke, kruha, sladkorja, kave in petroleja je danes težko dobiti. Kdo je kriv tega? Porazdelitev blaga na posamezne kraje je nepravilno urejena. Večino blaga dobijo trgovci v mestih, trgih in inžustrijskih krajih. Na deželo le malokdaj zaide kaka troha tega blaga. Ako pa pride kmeti človek v mesto in hoče kupiti sladkor ali kavo, se mu kratkoma lo reče: „Mi prodajamo samo za mesto.“ Zelo veliko časa dandanes zapravijo ljudje samo s tem, da hodijo od kraja do kraja, od trgovine do trgovine iskati gorej omenjenega blaga. Naj bi okrajna glavarstva, prehranjevalni uradi, razne osrednje družbe i. t. d. vendar ta položaj upoštevale in blago, s katerim razpolagajo, tako razdeljevale, da bi dobili trgovci na deželi vsak za svoj okoliš potrebnega blaga. Tedaj bi bila cela zadeva glede preskrbe prebivalstva mnogo bolj pravično urejena. Mestni trgovci pa skrbijo za „svoje“ ljudi in tako navadno ubogi kmeti in delavsko ljudstvo ne dobi niti najpotrebnejšega blaga.

Kaj je z mlekom? Gotovi ljudje v Mariboru širijo neosnovane govorice, da se bo smelo odslej mleko pošiljati in nositi v Maribor samo mlekarnam, in da se bo cena mleku znižala. Mi smo se na uradnem mestu informirali o tej zadevi in smo izvedeli sledeče: Kadar bo okrajno glavarstvo gotovo s svojim načrtom glede dobave in preskrbe mleka za Maribor in okoliške občine, bo odredilo, da se bo odvišno mleko po občinah na določenih krajih oddajalo in vozilo v Maribor, kjer se bo pastiriziralo in nato takoj dostavljalo strankam. Nikogar se ne bo sililo, da bi moral oddati mleko, ki ga rabi sam za svojo družino ali za svoje stare domače odjemalce. Oddati se bode moralo samo res odvišno mleko. Po občinah se bode mleko ob gotovih urah zbiralo in z vozom spravljalo v mesto ali na železnico. Cena mleku se ne bo znižala, ampak na vsak način zvišala. Čas, kadar se bo v mariborskem okrajnem glavarstvu pričelo zbiranje mleka, se bo javno razglasilo.

Uporaba in oddaja koruznih strokov. Koruzni stroki so dobro krmilo za govedo in svinje. Stroki se morajo na drobno stolči ali zdrobiti in se jih lahko potem, ko se jih v kotlu skuha ali pa polije s krompom, poklada živini. Kdor pa strokov ne rabi sam za krmno živino, jih mora oddati vojno-žitno-prometnemu zavodu. Dobro posušeni stroki se plačujejo po 12 1 kg. Prepovedano je koruzne stroke zavreči ali z njimi kuriti.

Živinske cene. Posestnik iz celjske okolice piše: „Prosim, da se obelodani najvišja cena za pitano govejo živino, posebno za vole I. razreda. Jaz sem šel dne 5. novembra ponujati vole v nakup uradno določenemu nakupovalcu. Ta mi je rekel: „Sedaj se ne plačuje volov več po 3 K 1 kg, ker so jih vojaki v Rumuniji veliko število pridobili.“ To se mi čudno zdi, ko mesarji, n. pr. v Žalcu, še vedno prodajajo meso po 6.30 K in drugod po 7–8 K. Torej je meso več kot polovico dražje kot živina. Prosim, raziasnite nam to zadevo in natisnite uradno določene cene za vole in ostalo živino.“ — Odgovor: Mi smo se na uradnem mestu poučili o zadevi in se nam je povedalo, da je cesarska namestnija z odlokom z dne 29. avgusta 1916 nastavila sledeče najvišje cene za 1 kg žive teže:

Pitani (klavni) voli	I. vrste	do 3 K 30 v.
"	II.	do 3 K 20 v.
"	III.	do 2 K 90 v.
Plemeniti (vpredni) voli		do 3 K 50 v.
Pitane (klavne) krave	I. vrste	do 3 K 10 v.
"	II.	do 2 K 60 v.
"	III.	do 2 K 10 v.
Močnobreje plemene krave in telice		do 3 K 20 v.
Krave z novim mlekom	od 3 K 30 v.	do 3 K 50 v.
Teleta		do 3 K.

Nakupovanje živine v ljutomerskem okraju. Dopis iz ljutomerskega okraja v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ je imel vspeh. Oblast je bila opozorjena na dejstvo, da je v ljutomerskem okraju več živine na razpolago, ki bi jo posestniki radi oddali. Kakor izvem, se bo prihodnje dni nakupovala odvišna živina v ljutomerskem okraju, da se tako drugi okraji, kjer se živino le težko dobi, za nekaj časa ščitijo. Naj naši ljudje izražajo svoje želje v

„Slovenskem Gospodarju“, da tako pridejo v javnost. Kregati se in na tihem zabavljati prav nič ne pomaga.

Napravljajte kompost! Jesenski čas je najbolj pripraven, da se napravi kompost, to je mešanica gnoja in prsti ter raznih odpadkov. Kompost, ki se v jeseni ali zgodnji zimi napravi, se že do spomladi rabiti pri sajenju sadnega drevja ali trt. Dobro je, ako se pripravljeni kompost po zimi večkrat polije z gnojnico.

Delajte prahe! Imamo ugodno jesensko vreme, ki je kakor nalašč da sprašimo njive. Na spomlad bo radi pravočasnega obdelovanja njiv zelo huda, ker bo primanjkovalo vprežne živine. Naj se torej sedaj vsak potruditi, da bo še pred zimo sprašil svoje njive. Star slovenski kmetijski pregovor pravi: Pred zimo orati je toliko kot polovico gnoja.

Hmelj. Tudi v pretekli dobi so cene za tuj hmelj nekoliko poskočile in so se gibale med 125 do 135 K za 50 kg. Popraševanje po tujem hmelju je bilo zelo živahno, toda hmeljski spekulanti so vse zaloge pokupili za slepo ceno ter sedaj čakajo, da bodo cene za hmelj zelo visoke. V Savinjski dolini je poprodaj skorodane ves hmelj.

Lesne cene v Nemčiji naraščajo. Železniško ravnateljstvo v Hannoveru na Nemškem je razpisalo dobavo lesa za železniške potrebe. Ponudniki so zahtevali za suh smrekov les za 30 do 40 penigov za kubični meter več, kakor pred enim mesecem, za borov les so narasle cene v enem mesecu za 25 in za hrastov les pa za 30 mark za kubični meter.

Milo se naredi. Na 2 kg loja vzemi pol kile jedkega natrona ali milnega kamna, ki se dobi povsod v drogerijah. Namesto loja so dobri tudi kakoršnikoli mastni odpadki, tudi mast, ki plava na vrhu pomij zlasti po kantinah in drugih velikih obratih. V deževnem vremenu si nastrezi deževnice. Na 2 kg loja in ½ kg jedkega natrona je treba vliči 6% litra deževnice. To pristavi na ogenj. Kotel se sme naliti samo do polovice. Mešaj, dokler ne zavre; potem pa kuhaj še dv uri in mešaj pridno, da ne gre čez. Ako bi pa hotelo kipeti, prilij, kar je še ostalo vode. Ko se je kuhalo dve uri, primešaj še soli in sicer na tri litre masčobe desetinko kile soli; končno mešaj še par minut. Ko pride sol v zmes, se vzdigne milna gošča in plava na površju luga. Poberi goščo iz plitve posode in jo pusti tam do drugega dne. Nato razreži strojeno milo in ga deni na zračen kraj, da se posuši.

Zakaj je usnje tako drago? Usnjarska tovarna Adler & Oppenheim je dosegla v drugem letu svetovne vojske 5.426.354 K čistega dobička. Prej je tovarna že plačala vse davke in vojne doklade. Tovarna je razdeljevala 20% dividende. Prvo leto vojske je tovarna dosegla celo 8.454.246 K čistega dobička.

Za izkoriščanje neobdelanih zemljišč. Vojno-pomožni urad pri cesarski namestniji naznanja, da namerava poskrbeti, da bi se vsa neobdelana zemljišča obdelala in napravila rodovitna, da bi se tako dobilo na domačih tleh dovolj žita, krompirja in drugih pridelkov. Kdor ima močvirnate travnike, pašnike, njive, posekane gozdove, ki bi se dali uporabiti za njive in bi jih lahko odstopil vsaj v enoletno o delavo gorej imenovanemu uradu, naj to naznani na naslov: „Vojno-pomožni urad pri c. kr. namestniji, Gradec.“ Ta urad bo z drenažo in skrbno obdelavo in sicer s pomočjo vojnih vjetnikov zemljo izsušil, v spomladi pognojil z umetnimi gnojili ter jo obsejal.

Razne novice.

V vjetništvu sta se sprijaznila. Iz Prage se poroča: Blizu Pardubic sta pred vojsko živela dva mala posestnika, ki sta se celin 10 let radi neke ženitve smrtno sovražila. Oba sta bila ob začetku mobilizacije vpoklicana. Pri Grodeku so ju v jeseni leta 1914 Rusi vjeli in spravili v Sibirijo. V rudniku Čekarskaja, sta skupno kopala premog med samimi Madžari. Po dolgem molčanju je začel, kakor poročata, Václav Horník govoriti s svojim osvojenim sosedom Josipom Živilom. Materni češki jezik ju je v daljni tujini med samimi tujci zopet spravil. Postala sta prijatelja.

50 narodov v boju proti Avstriji in Nemčiji. Ruski list „Ruskoje Snamja“ našteva sledeča imena narodov, 50 po številu, ki se borijo ob četverospornu strani proti Avstriji in Nemčiji: Francozi, Maročani, Kabili, Senegaleci, Arabi, Malajci, Anamiti, zapadni Indijci, Madagaski, Tonkitajci, Dahomiti, črnezi iz Konga in Kambože, Monakovčani iz kneževine Monakovo, Angleži, Soti, Irei, Hindostanci, Zelandijci, Avstraleci, Kanadijci, Buri, Japonci, Kaplandijci, Indijci, Rusi, Finci, Poljaki, Litavci, Tataři, Kirgizi, Kalmiki, Tunguzi, Turkmenci, Gruzi, Armenci, Burjati, Srbi, Rumuni, Italijani, Esti, Portugijci in še več drugih.

Volkovi raztrgali čredo ovac. V Hercegovini se je že sedaj, čeprav še ni padlo v nižavah veliko snega, pojavilo toliko volkov, da so postali velika nadloga za prebivalstvo. Ne daleč od gorovja Veles je napadla tolpa volkov čredo ovac in tudi tri pastirje. Pastirji, čeprav oboroženi, si niso mogli drugače pomagati, nego da so splezali na drevesa, da se rešijo. Volkovi so raztrgali celo čredo ovac. Te zve-

Fr. St. -lec, pridmojster, vojna pošta 608: Ker ne menjate imena prijeteja Isana, ne moram proboiti. Pri pedlih se naj vedno zapiše popolno ime in kraj, odkoder je doma. — V. U. Slemen: Ne smemo; bi nas zaplenili. Pozdravi! — P. V. Hočko Pohorje: Bi radi sprjeli, a pismo se naša na dogodke, ki so že davno minili. Pišite bratu, na up še svoje novejšje doživljaje. Bodite nam pozdravljeni! — J. K. Encersdorf pri Danaju: Pišite domačinom naj vam sestavijo prošnjo za dopust, katero naj občina potrdi. Prošnjo naj pošljejo na Vaš naslov, da jo predložijo pri raportu. Nslovljena naj bo prošnja na Vaše vojaško poveljstvo. — J. H. Kršič: Volna je zaplenjena in se mora oddati uradno določenim nakupovalcem. V Mariboru se o tem na anežce izve pri uakovalcu v Gosposki ulici št. 7. — Iževa v Slov. goricah: Navadni tobak za pipe se ne sme dražje prodajati kot zarojček po 2 vinarje. Mladotenilpa je prodaja tobaka prepovedana — Grudec: Hvala! Prde v „Struzo“. — St. Ilij v Sl. gor.: Takih slučajev je vedno več. Dan s danom dobivamo pritožbe, da posestniki po 14 dni do 2 tedne ne dobijo vpisanih kart za mlin. Pritožite se uradno na vsako mlinmestnjo. O vsrpuh nam poročajte. Pozdravljeni! — Sv. Urban, 8. kolje in dr.: Prepozno za to številko.